Муниципаль тур

РУС ТЕЛЕНДӘ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАЛАРЫНЫҢ
ТАТАР ТӨРКЕМНӘРЕНДӘ БЕЛЕМ АЛУЧЫ УКУЧЫЛАР ӨЧЕН
ТАТАР ЭДЭБИЯТЫННАН ОЛИМПИАДА БИРЕМНӘРЕ
(2023-2024 нче уку елы)

9 нче сыйныф

Үткәрү вакыты – 120 минут
Максималь балл – 45

1. Татар халык авыз иҗатының кайсы жанры турында сүз баруын языгыз (2 балл):

- матур яңгырашлы, аһәңле, затлы сүз дигәнне аңлата;
- ул кемнеңдер исемен, ниндидер вакыйгаларны данлау, киләчәк буыннар хәтеренә, халык күңеленә язып шул тарихта калдыру дигән сүз;
- бу жанрда иҗат ителгән әсәрләрнең күпчелеге үзәгендә алып-батыр яки пәһлеван образы тора.

2. Хаталбелән бирелгән төшенчәләр рәтен күрсәтеп языгыз (2 балл):

а) тарихи җыр, газәл, дастан, мөнәҗәт

ә) йола һәм уен-бию җырлары, тарихи җырлар, лирик озын җырлар, җырлар, кыска җырлар

б) драма, комедия, трагедия, трагикомедия

3. Әдипләр портретларын һәм әсәрләргә рәсем-иллюстрацияләрне карагыз.

а) Язучыларны һәм аларның әсәрләренә ясалган рәсемнәрне туры китереп билгеләгез (3 балл):

1) 2) 3)

а) ә) б)

ә) Әсәрләрнең авторларын һәм исемнәрен языгыз (3 балл):

б) Шул әсәрләрнең берсе турында белгәннәрегезне языгыз (5 балл).

4. Персонажларны кайсы әсәрдән алынганлыгын билгеләгез (4 балл):

1) Исмәгыйль а) «Сөйләнелмәгән хикәя»

2) Биктимер ә) «Галиябану»

3) Закир б) «Буранда»

4) Мостафа в) «Алмачуар»

5. Шигырьдән өзекне укыгыз. Сорауларга җавап языгыз.

Мин монда хокуклы. Тукталып,
Чакырсам, әгәр дә ым кагып,
Рухыма тиң булып, рухыма, –
Яныма басачак мең Алып.
... Моң салып нәселем үткән бит,
Кодрәтем биредә күптән бит:
Сак басам түмгәкләр өстенә,
Аягым корымас микән, дип.

Биредә күлләрем – күзгеләр,
Күзгеләр һәрберсе – изгеләр...
Кыл дога һәм күзәт үзеңне, –
Күлләр дә болгана, түзмиләр.

Күкрәктә тыпырдый кош, дулап,
Очыртсам – барасы юл ерак...
Ак кошым, пакь кошым, очма син,
Йөрик бер Ватанда, төш юрап.

а) Әсәрнең исеме (1 балл)___________

ә) Әсәрнең авторы (1 балл)__________

б) Исегезгә төшерегез: шигырьдә нинди ил турында сүз бара? (2 балл)

____

____

____

в) Шигырьдәге теманы ачарга кайсы образлар ярдәм итә? Аларның мәгънәләрен аңлатып языгыз (4 балл)___________________________________

____

____

____

____

____

г) Әлеге шигыре белән автор нәрсә әйтергә теләгән? Әсәрнең идеясен билгеләгез (3 балл) ____

____

____

____

6. Терәк сүзләрдән файдаланып, зур булмаган инша языгыз (15 балл).

Аулак өй, кичен, җеп эрләү, бәйләү, чигү, сөлге, бирнә, кызлар, егетләр, гармун, күңелле, җыр-бию, уен-көлке, шат тавышлар.

Иншагызның текстында әлеге сүзләрнең сайланышы ирекле.

Татар әдәбиятыннан мисаллар китерергә онытмагыз.

Иншагызга кыска һәм мәгънәле исем бирегез. Иншаның күләме – 8-10 җөмлә.

.